

Cijena lista:
U maloprodaji . . . . . K —10
Mjesečno . . . . . 3—
Trimestarno . . . . . 8—
Oglaš 20 h 4 mm visok 18 cm dug prozor.

HRVATSKI LIST

Tisk i naklada:
Tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli.

Odgovorni urednik: Josip Hain u Puli
Uredništvo se nalazi u Štitskoj
ulici 24

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Amerika stavlja na raspolaganje za mir jedan milijun kruna.
Ponovno zarobljeno preko 3000 Talijana.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 21. svibnja (D. u.) Službeno se
javlja:

Rusko i jugoistočno bojište.

Nema ništa važna.

Talijansko bojište.

Bojevi su se na južnotirolojskoj fronti
proširili, jer su naše čete prešle u navalu i
na visoravni Lavarone. Vrhunac se lanca
Armentera nalazi u našem posjedu. Na
visoravni Lavarone prodire su naše čete u
prve neprijateljske položaje, koje je neprijatelj
tvrdokorno branio. Bojne sile pod
feldmaršalom poručnikom Nadvojvodom Karlo
Franjo Josipom, koje se sastoje od tiroloških
carskih lovaca i od divizije linacijskih pješadijskih
četa, proširile su svoj uspjeh: uzela
su Cimú de laghi i sjeveroistočno od tog
vrhunca Cimú di Mesore. Neprijatelj je bio
protjeran također iz klancu Borcola. Na
jugu toga klancu pale su u naše ruke tri
dajuje haubice po 28 centimetara svaka.
Sa Col Sauto prodiru naše čete prema brdu
Pasubio (2236 m). U dolini smo potoka Brand
zaulei Langeben (Anghoben).

Jučer smo zarobili preko 3 tisuće
Talijana, među njima 84 časnika, te smo
zaplijenili 25 topova i 8 strojnih pušaka.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl.
Hater, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 21. svibnja (D. u.) Iz velikog
se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Na južnom i na jugozapadnom boku
Mort-Houma pomaknuli smo svoje redove
nakon vijeste topovske priprepe. Zarobili
smo 31 časnika i 1315 momaka i smo
zaplijenili 16 strojnih pušaka, 8 topova, osim
ostalog ratnog materijala. Slabije su neprijateljske
protunavale ostale bez uspjeha.

Desno od Moze topovsko je pucaanje
doseglo na obim stranama od časa do časa
veliku zestinu. Oborili smo pet neprijateljskih
letalova. Stupine su naših letalova vapale noću
iznova uspješno s bombama Dünkirchen.

Istočno i balkansko bojište.

Nema ništa nova.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 21. svibnja (D. u.) Glavni
stan javlja:

Iračka fronta.

Mir ne prestaje. Oborili smo u zračnoj
borbi neprijateljsko letalovo.

Kaukaska fronta.

Nema ništa važna. Plijen, što smo ga
dobili u posljednjoj bici, iznasa 400 pušaka,
200 tisuća pušanih nabojja, čadore za čitavu
četu i svu silu drugog ratnog materijala.

BRZOJAVI.

Rat.

Nova izkrcavanja četa u Solunu.

Amsterdam, 20. (D. u.) Ovdjanski list
javlja iz Londona, da su u Solunu bile izkrcane
nove čete.

Austro-Ugarska.

Odgovor našeg pristojnoslijednika na
poklonstvenu brzojav u gradu Budimpešte.

Budimpešta, 21. (D. u.) Gradonačelnik je
Berzcy upravio poklonstven brzojavku na
nadvojvodu Karlo Franjo Josipa prigodom najnovijih
uspjeha u južnomu Tirolu, u ime grada Budimpešte.
Nadvojvoda je odgovorio brzojavkom, u kojoj
zahvaljuje na pozdravima te kaže: "Za uspjeh, što
smo ih postigli protiv našeg ljubim neprijatelja
moramo da budemo zahvalni divnoj hrabrosti i
oduševljenju naših četa. Moje je čvrsto uvjerenje,

da će nam Svevišnji pomoći u borbi protiv vjeronostu
i izdaji, te da će On dovesti do konačne
pobjede nasu pravdom stvar.

Talijanske laži.

Beč, 20. (D. u.) Talijanski izvještaj od 17.
svibnja tvrdi, da su bili suzbijeni a. u. napadaji
na Zugna Torti, da su a. u. čete pretrpjele
golemi gubitak, da je Etava odnijela veliki broj
a. u. ljesina. To se opovrgava, jer Etava nije
mogla da odnese nijedne ljesine, posto su uz tu
mjeku napredovale jedino neke oplohide i posto
zapadno od linije Lizanella-Lizana-Gosta Vinlina
nije ni bilo ozbiljijih bojeva. U ostalom mi smo
Zugna Tortu zauzeli te se ona nalazi čvrsto u
našim rukama u-prkos mnogih neprijateljskih
protunavala, koje smo sve lako srušili.

Talijanski izvještaj od 18. svibnja kaže:
U ojsku Tržica osvojile su opet talijanske čete
sjajnom protunavalom dio jaraka, što su ih ikom
bojeva od 15. svibnja bili preputili neprijatelju.

Taj je talijanski uspjeh potpuno izmišljen.
To se sigurno radi o pokušaju, da se poljski
talijanski javnost za neuspjeh što su imali u južnom
Tirolu, zavaravaju ih ikienim vijestima o pobjedi
iz drugih odsjeka.

Njemačka.

Ponudani sastanak u Berlinu.

Berlin, 21. (D. u.) Državni je kancelar
Bethmann-Holweg pozvao sve vodje saborskih
stranaka na ponudani sastanak.

Ententa.

Raspoloženje u francuskoj vojsci.

Bern, 18. U „La Victoire“ priužuje se
Viktor Basch, koji je se povratio sa vožnje na
frontu, protiv ikoisštenja vojnika za frontom.
Izgledniji dolaze vojnici iz bojeva za frontu u
nadi, da će ih tu bogato nahraniti i napojiti
šampanjcem. Ali od svega toga ništa! Oni se vraćaju
sa bojista, sjednu za stol, donasa im se neokusa
juha, par komada slabog mesa, dva komadica
kruha, k tome zamazani stolnjak i još zamazanje
posudje. Ne usudjujem se reći, koja se cijena za
od njih zahtjeva! Časnici, koji su prisiljeni jesti u
svratilima, moraju platiti 8 franka za dva slabja
jela. Reklo mi se je, da su gostioničari, koji su
vojničke oblasti protiv njima nastupili, hitali straj-
kati, tako te je sve ostalo pri starom.

Le „Nouveliste de Lyon“ od 13. svibnja
priopće sljedeću dnevnu zapovijed zapovjednika
nekoeg vojnog zbora: Vaši su predji stupali
bosonogi, spavali su pod vedrim nebom, ali su
neprijateljska pobijedili: vi, drugovi, spavate u
blatu, radite u vodi, koja po danu razniži, što se
preko nje sagradi; vi, djeca sunca, koji živite u
kisi, junački naprijed! neumorno na posao! Proklinjajte,
prijetelje, jer to godi srcu, nasukaje rukave i bije
Nijemce, dok budu imali doista. Pobjeduje oni,
koji je najtvrdoglaviji! Nogi, pobijeditelj Port
Arthur, reče: pobjeda je na strani onoga, koji
četvrt sata više ustaje!

U „Bonnet Rouge“ od 9. svibnja opominje
Almeyerda pred optimizmom i veit: „Kod svake
nam se prilike govori: ostrpiti, jer vrijeme za
nas radi! Ruski je parni valjak stao, ostavili smo
Galipoli i Darlancie. Njemačka se sjedinjuje sa
Turskom, Srbija i Crna gora nestaje, Albanija je
skoro sva u rukama Austrorjanaca, bagdadska
ekspedicija svršava sa Kut-el-Amorom. To ne mar!
Vrijeme radi za nas! Tvornice su zatvorene,
bolnice su prepune, zemlja se zgraža pred grobovima:
vrijeme radi za nas! Opeta su nas prevarili, Lloyd
George rekao je svojim zemljancima u Walesu:
vrijeme nije nikakvi saveznici, ono je tako, u
najboljem slučaju, nestalni neutralac! Tako istina tu
i lano nadjačaje svojim glasnim glasom zavaravajuće
blebetanje laži te nas sili da se duboko zamislimo“.

Birrellove izjave.

Amsterdam, 20. (D. u.) Birrel je izjavio
pred istražnom komisijom, koja se bavi
iskrcavanjem, da je bila u Irskoj buknila revolucija
da se nije bio privlačio „Romarije“. Da je došlo
do rata bilo bi trebalo 60 tisuća vojnika, da se
pomiri Irskoj. Ali je domoljubni Redmondov
govor imao veoma lijepi utjecaj.

Birrel je izjavio dalje da je znao o
pretećem pokretu u Irskoj, ali da je dosao iz
pogovora sa nacionalističkim vodjama do zaključka,
kako je najsigurnije ne dirati se. Birrel je saopćio
nadaje,

da se u Irskoj nalazi znatan broj
buntovničkih avdenika, te da je katolički biskup u
Limerku napisao vrlo ostar listjak protiv
novoštaca. Napitanje na kakav se način
ima provesti razoržanje zemlje,
odgovorio je Birrel, da će ono sigurno
doveći do krvoprolića provede li se
tako ili onako.

Amerika.

Iz američke zastupničke kuće.

Washington, 21. (D. u.) Mornarični
je odbor u zastupničkoj kući
prihvatio jednoglasno rezoluciju,
da se opunovlasti pred-jednika neka
pozovo na sastanak sve države na
kuglji zemaljskoj, da su učini konac
evropskom ratu te da se sastavi
obranitički sud ili drugi zbor za
odstranjenje razmirica između
raznih naroda. Odredio se je u
tu svrhu 200 tisuća dolara.

Washington, 21. (D. u.) Reuter javlja:

Zastupnička je kuća prihvatila zakon o
gradnji brodova za ustrojjeje
državne trgovačke mornarice
u saobraćaju s inozemstvom.
Osnova nije bila još izmrečena
senatu. Zastupnička je kuća
prihvatila dalje izvješće o
pogovorima obih kuća
vojničkom predlogu, po kojemu
će se posiviti redovita vojska
na 210 tisuća ljudi, a bojne
sile pojedinih država, koje
su obvezane da doprinjavu
u savezne svrhe, moći će
biti. Ukupna će najvija
sila imati imasati najviše
680 tisuća ljudi. Drugi
je predlog bio već izručen
senatu.

Dojam a. u. note u Americi.

New-York, 21. (D. u.) A. u. je nota o
potopljenju parobroda Dubrovnik
našla ovdje na veliko
uvažavanje. Izbrzojvi iz
Washingtona kažu, da
će biti državni ured
prisiljen podići energični
prosvjed kod
alijirskih vlada, koje su
okrivljene zločinu, budu li
dokazi dostatni. „Evening Post“
veit: američko javno
mijenje ne će se zadovoljiti
da prošje na lakhu ruku
preko slučaja. Bude li
optužba a. u. vlade
podkrepljena činjenicama,
to će iada, koja je
odgovorna za zločin,
biti dokazom, koliko
su bile ikakrene
one alijirske vlade,
kada su
navljivale na Nijemce
bač rati istog čina.

Razni brzojavi.

Paris, 21. (D. u.) „Petit Parisien“
javlja iz Soluna:
Izvanredno su jako
objele raskuline
se telegrafске svrzi:
Na raznim
mjestima fronte
na lijevoj
obali rijeke
Vardar
traje dalje
topovska
vatra.

London, 22. (Službeno)
Jučer ranim
jutrom na
istočnoj
obali kod
Kenta
izvršio je
neprijatelj
zračnu
navalu.
Jedan je
vojnuk
ubijen;
jedna je
žena i
jedan
mornar
ranjen.
Bilo je
ostećeno
više
kuća.

Blizu belgijske
obale
primorska
je ophodnja
oborila
neprijateljsko
pomorsko
letalovo.

Berlin, 20. (D. u.)
Službeno se
javlja:
U
noći od
19. na
20. t. mj.
jato
letalova
mornarice,
koje se
podiglo
sa
flandrijske
obale,
nabacilo
je
oblim
bombama
na
i
uvodne
nasade
Dovera,
Deauville,
Rungat-a,
Broodstair-a
i
Moryati,
pri
dem-a
se,
opazilo
na
mnogobrojnim
mjestima
dobre
ženike
eksplozije
i
požara.
Letalova
su
bila
izložena
zestokoj
vatri
te
se
sva
posvrjela
neosteteno.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 18. Službeni izvještaj od 17.
svibnja:

Južno od Obolensa
suzbili smo
njemačke
pokusaje
protiv
željeznice
Milava-Kalvarija.
Na
Sjeveru
od
Jakobstada
upravio
je
neprijatelj
protiv
naših
jaraka
zapušljivih
pilnova.
Kod
Svevoloskih
stružaka,
pokidale
su
žitne
ograde,
provalile
su
u
njemačke
jarke,
pobjugale
su
dio
branitelja
bojem
uo
budove,
a
ostalo
su
u
bijeg
natjerale.
U
noći
16. o. mj.
upali
smo
lagum
kod
Novosjolskoga,
na
jugu
od
Kreva
(12
km),
te
smo
po
tom
suzbili
svojom
vatrom
njemački
napadaj
protiv
nasade
Rupe.
Neprijatelj
je
pretrpio
teški
gubitak.
Za-
jezera
stavile
su
naše
čete
zaprone
otvorile.
Isteno
smo
krajnj
pogodili
neprijateljski
reflektor.
Isteno
je
topništvu
razorilo
više
neprijateljskih
utvda.
Sjeverno
od
Rojana
pokule
su
a. u. čete,
da
nas
nepudno,
ali
smo
ih
svojom
vatrom
prisilili
da
se
vrate
u
svoje
jarke.

Francuska.

Paris, 19. Službeni izvještaj od 18.
svibnja u 3 sata popodne:

Između
Oise
i
Aisne
rasstajali
smo
protunavalo
jak
neprijateljsko
izvidno
odlučenje,

koje je
kušalo
da
prodre
u
naše
redove
kod
Queen-
neversera.
Neprijatelj
je
ostavio
mrtvih
za
sobom.
Na
lijevnoj
obali
Moze
pokusali
su
Nijemci
tekom
noći
iza
vise
navale,
te
iza
živahne
topovske
priprepe,
da
nam
oduzmu
središnju
utvrdu
u
sumi
Avocourt.
Neprijatelj
je
bio
svakog
puta
suzbijen
nakom
vatrom
te
je
imao
vrh
teških
gubitaka.
Mi
smo
s
naše
strane,
protiv
trećem
stazu
ujutro,
pobuzeli
iznenađnu
navalu
protiv
neprijateljskog
jaraka,
čiju
smo
posadu
pobuzili
iza
ljutog
boja.
Nase
su
čete
osvojile
utvrđeno
neprijateljsko
uprište
na
brežuljcima
na
sjeverozapadu
od
vrha
304.
Na
desnoj
obali
Moze
i
u
Woevru
topovska
divozaj.
Kroz
noć
17. o. mj.
izvršila
su
naše
letalova
više
opstrjeljavaju
na
fronti
sjeverno
od
Verduna.
Bacila
su
15
teških
granata
na
važno
skladište
materijala
između
Rancourta
i
Harcourta
(10
km.
južno
od
Sedana),
osim
toga
bacila
su
5
bombama
na
stanicu
u
Selanu,
gdje
se
je
porodila
vatra.
Dva
su
naša
letalova
bacila
80
granata
na
stanicu
u
Eoli
Sablons.
Kroz
noć
bacila
su
neprijateljska
letalova
više
bomba
u
okolini
Luneville,
Epinala
i
Belforta,
gdje
su
prouzročili
neznačajnih
materijalnih
štetla.

U
11
s.
pop:
Na
sjeveru
od
Aisne
ras-
stajali
smo
nekoliko
neprijateljskih
odlučenja,
koja
su
kušala
da
napadnu
naš
jarak
na
jugu
od
Mont-
dunua.
Neprijatelj
je
bio
svakog
puta
suzbijen
neprijatelj
o
petoj
popodni,
po
snažnoj
topovskoj
paljbi,
snažnu
navalu
protiv
položaja
u
šumici
Avocourt
i
na
vrhu
304.
Voena
zestoka
topovska
vatra
traje
na
čitavom
odsjeku.
Na
desnoj
obali
Moze
ispredikana
topovska
vatra.
Kod
Epargues
snažniji
topovski
dvojevi.
Na
ostaloj
fronti
nema
ništa
važna.

Belgija.

Paris, 18. Službeni izvještaj od 19.
svibnja:
Iz
vrlo
žive
vatre
iz
opkujih
mužara
te
iz
topova
svakog
promjera
napala
su
njemački
odlučenja
nase
postojanje
na
istočnoj
obali
rijeka
Yser,
na
sjeveru
od
Steenstraeta.
Neprijatelj
je
bio
suzdržan
našom
zapornom
i
pušcanom
vatrom.

Italija.

Rim, 20. Službeni izvještaj od 19.:

U
području
Adamella
zauzele
su
naše
čete
mostobran
na
gornjem
loku
potoka
Sara
i
bliznje
vrhove.
Oteši
smo
neprijatelju
tridesetak
zarobljenika
i
bogati
plijen
ratnog
materijala
i
živce.
Između
rijeka
Chiessa
i
Etave
snažna
topovska
dijelotvora.
Na
dijelu
fronte
od
Etave
do
linee
Terragnolo
napustili
smo
položaje
na
Zugna-Torti,
koje
je
bilo
se
razorvalo
zestoko
neprekidno
neprijateljsko
opstrjeljavanje
kroz
3
dana.
Suzbili
smo
dijve
slijedeće
neprijateljske
navale
protiv
naših
položaja
južno
od
Zugna-
Torte
zadržali
su
dobljenika
i
jednu
strojnu
pušku.
Na
prostoru
od
linee
Terragnolo
do
gornjeg
Astica
nastavio
je
neprijatelj
redovito
i
snažno
opstrjeljavanje
obrambene
nase
linije
Maggio-Soglio
de
Aspri.

Glasovi o miru.

Sa talijanske granice, 19. maja.

Gotovo
svi
se
talijanski
listovi
bave
uzastopce
o
glasovima
glade
vijesti
o
miru,
kako
ne-
davnio
„Tribuna“
i
„Idea
Nazionale“,
koga
se
bavi
tim
pitanjem
pod
naslovom:
„Utopije
mira“.
Talijanski
su
listovi
bilo
izimke
na
stanoviti,
da
bi
sklopljenje
mira
u
sadašnje
vrijeme
značilo
za
ententu,
a
naročito
za
Italiju,
odrećnuke
na
pobjedu,
koja
se
pruža
smo
u
korist
srednjih
klasa,
Istina,
mir
bi
za
Njemačku
značio
tešku
žrtvu,
jer
da
je
morala
odusteti
od
većine
ratnih
ciljeva.
No
ako
bi
doslo
do
mirovnih
pregovora,
do-
godilo
bi
se
to
samo
uslijed
toga,
što
bi
se
tje-
kome
vremena
međusobno
razmijeje
bojniš
silu
izjednačilo
na
korist
entente,
Engleska
i
Rusija
imale
još
bezbroj
čvršćijih
sila,
koje
se
sada
unovaćuju
i
opstrjeljuju.
I
glade
ratnog
materijala
da
je
prednost
na
strani
saveznika.

I
list
„Tribuna“
bavi
se
naknadno
sa
nje-
mačko-turskim
savezom
te
navodi,
da
taj
savez
imade
veoma
veliko
značenje
za
općeniti
položaj.
Premda
njihsu
poznate
potankosti
ugovora,
mora
se
logički
uzeti,
da
je
savez
sklopljen
samo
na
temelju,
da
je
Njemačka
zajamčila
integritet
(eje-
loksupnost)
turskoga
područja.
Ako
je
tomo
tako,
a
teško
da
je
inače,
da
se
Njemačka
zapela
u
svoje
vlastite
kućine
i
paupine.
Jer
vlastite,
što
ona
vodi
rat
za
Tursku,
kao
ono
svoj
slasti,
od-
sješka
si
je
put
za
sporazumak
sa
silama,
koje
su
interesovane
u
Turskoj.
Ponašanje
da
je
taj
ugov-
vor
veliko
razočaranje
za
sve
one,
koji
su
se
po-
dali
biti
litižaji,
da
će
se
rat,
barem
u
koliko
se
to
tice
ratnja
na
istoku,
svršiti
na
temelju
kom-
penzacija
između
Rusije
i
Njemačke,
a
na
račun
Turske.

Uništavajte muhe da se ne umnožavaju.

Lippenke za uništavanje muha dobivaju se kod Jos. Krmpotić u Puli.

Bern, 20. U jednom je razgovoru sa suradnikom „Corriere della Sera“ izjavio francuski ministar Clementel, da je zapravo Njemačka danas voljna obustaviti navalu, e bi mogla organizovati povoljan gospodarski rat. Razumije se, da je Njemačka, čija je vojska tako jaka i prije i koja je održala sve mogućnosti vojničke organizacije, uvijek pripravna, da kod zgodne prilike ponovi napadaj, iskoristeći dosadašnja iskustva. Gospodarski joj pripravila dakle polje za buduću vojničku navalu, kao što se je to već dogodilo pred kolovozom 1914. Tome nasuprot mora se četvrti savez, dok je još vrijeme, stititi t. j. za vrijeme rata, i koliko dozvoljava okolnosti, čim je moguće nastaviti rat. Njemačka raspolaže i ratom i mirom, što ne bi smjelo da bude. Njemačka je htjela rat, kad ga drugi nijesu htjeli. Danas Njemačka više ne želi rata, već mir, za to je Njemačka mora snositi. Potpuno iscrpljenje njemačke navalne snage jest preduvjet za svršetak rata; o tome se danas ne može govoriti, ali dok ono ne nastupi, moraju alijanci raditi na tome, da se za sadašnjost i za budućnost u vojničkom i gospodarskom obziru organiziraju.

Domaće Vijesti.

Junačka smrt. U Puli svojedobno poznati omiljeni satnik, Karlo Adriario, zapovjednik nekog ljetalačkog odjela, usrećio se je smrtno prigodom službenog jednog ljeta na fronti. Bio je najstariji sin natporučnika i s. gospodina Maska Adrarija, pomenutog nadkontrolora bosansko-hercegovačkih zemaljskih željeznica u m. (za sad na fronti) te je bio od početka svetovnog rata na sjeveru i jugu na fronti. Njegov se je pogreb obavio uz veliko sudjelovanje na groblju junaka u Črnomcu. Nadobudnom daru junaka u Črnomcu streljali drugi najveći uvažavajem i bio im je veoma omiljeno. Umrlijeo svom neprekidnom, samo svom pozivu posvećenog života svratio je oče traženom smreću.

Za potresom nastradale u Baški. Čitamo u zagrebačkim „Novinama“: Svojedobno je bilo objavljeno, da je potresom od 12. ožujka t. g. postradalo u hrvatskom Primorju nesamo mjesto Grižane, nego također Baška, i da se je tamošnje općinsko poglavarstvo obratilo za pomoć također na odbor za pripomoć potresom postradalog hrvatskoga Primorja u Zagrebu. Sađa doznajemo, da je taj odbor riješio rečenom molbu i odlučio pet hiljada kruna za baškansko hrvatsko potresom postradale pučanstvo; doznajmo ih putem Prve hrvatske studionice zastupnik naroda i onoga Baške profesor Vjekoslav Špiničić, a ovaj ih poslao općinskomu poglavarstvu u Baški da ih po svojoj uvidljivosti podijeli među najpotrebnije potresom postradale općinare. Isti se je velem. prof. Vjekoslav Špiničić zahvalio na tom plemenitom i domoljubnom daru slavnim odborom za potresom nastradale u hrvatskom Primorju.

Iz Banovine.

Promjena naziva ulica na Rijeci. Kako se je javnost malo ostrije izrekla o nestalnoj odlici sjednice gradskog zastupstva na Rijeci u pitanju promjene imena ulicama, čini se, da je to kompetentne ljude ipak upeko, pa su se je pri pobirali, da se novi nazivi ulica što prije provedu. Na budućoj sjednici imati se pretres pitanje o pokrivenju troškova za nove ulične vijšice.

Za siromašno pučanstvo u Trstu. Aprobirano povjerenstvo u Trstu odlučilo je, inicijativno tršćanskog namjesnika, da će u posebnim lokalima prodati siromašnom pučanstvu dobru i zdravu hranu uz vrlo jeftinu cijenu. Za objed trošit će se 20—60 fliraa, dok za večeru 20 30 fliraa. Svi oni, koji žele, da im bude dozvoljen ulaz u te lokalne, moraju se prijaviti rečenom povjerenstvu.

Povišenje poštanskog tarifa. Pristojbe za brze pošiljke u prometa s Austrijom, Bosnom i Hercegovinom i Njemačkom, povišene su uslijed narudbe od 30 na 60 fliraa i pristojbu za urudbu pošiljaka od 60 fliraa na 1 K.

Treće grobno polje za vojnike. U vojničkom skupnom groblju u Zagrebu pokopano je dosada 890 vojnika i 190 časnika. Pošto ne dostaju dva, otvoreno je pred nedavno i treće vojničko grobno polje.

I opet krivotvorene krunice. Zagrebačke novine donose: U posljednje doba stizu redarstvu danomice prijave o krivotvorenim kovanicama i krunama i potokrunama. Tako su i u srjedu predane redarstvu dvije krivotvorene krunice. Krivotvorine su ugarske krunice, oim što na rubu nemaju valjanoga natpisa. Sve su doznajmo potrage za krivotvoriteljima ostale bez uspjeha, pa se općenito upozoruje, da kod primanja kovane novca budno pazi, te da o tom smjesta podnese redarstvu prijavu, ne bi li ipak uspjelo pronaći izvor tih krivotvorina.

Djokovački biskup za „Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru“. Kako smo ju prijavili, sjedio je djokovački biskup u svojoj jubilarnoj godini mislonojavica raznih hrv. kulturnih uređaba bogatim darom. Plemeniti darovatelj nije zaloborio ni na nasu Družbu sv. Cirila i Metoda, koji je podario iznos od 2000 kruna.

Poziv „Bosansko-hercegovački zemaljski savez austrijskog brodovnog društva“ nastoji, da svojim glasnikom, ilustriranim mjesečnikom „Jedro“, pobudi u hrvatskom narodu zanimanje za napredak trgovačke mornarice i za ojačanje vojne mornarice te da odusevi mladež za mornarsko zvanje. Spomenuti zemaljski savez pozivlje sve članove mornarice, a osobito one hrvatske narodnosti, da

ga podupru u težnji za imenovanjem njegovim ciljevima, da pristupje savez kao članovi i da se preplata na društveno glasilo.

Razne Vijesti.

Srbija ne će imati ratnih brodova. Iza kako je u dobrom dijelu uspio prijevaz srpskih četa iz Soluna, odlučila je ententa, obzirom na ugovor sa Italijom, od svoj običajna, da će Srbiji dati posebno ratno brodogradje. Pred nedavno javio je jedno srpsko glasilo, da je Srbija ju dobila svoju prvu torpiljarku, koja je sretno preputela transport u određenoj joj pristanište, i k tomu da će jeste dobiti od svake pojedine države entente po dva veća ratna broda. Isti list prisljelen je sada demantirati svoju vlastitu vijest te izjavlja, da je Srbija kupila samo jednu trgovačku ladju.

Ofenziva entente na Vardaru. Jedna grčka novina javlja iz Soluna da su Englezi i Francuzi započeli ofenzivom na obim brjegovine Dževatepe. Po vijesti, te da su ju zaposjeli selo Dževatepe. Po vijesti dotične novine traju bojevi ju tri dana uspješno za ententu. — Tako grčka novina, dok vrhovno njemačko zapovjedništvo javlja, da je slabi neprijateljski odjeljak, koji je napredovao proti njemačkoj postojanki, lahko odhit.

Albanija i militarizam. Albanski list „Velle Jenja“ prima iz Skadra: Sirom Albanije osjeća narod na svom vlastitom tijelu, da je militarizam utjelovljenje rata i organizacija, a nipošto kakva tiranija, kako se je to dosle mislilo. Središnje vijesti imaju zahvaliti velike uspjehle militarizmu. Militarizam je albanskom narodu svet, jer ga je samo on sačuavao od izvanjskog i unutarnjeg neprijatelja i doveo ga na put napretka, blagostanja i prosjete. Nov ljudi je usao u albansku zemlju.

Bakterijol Mečnikov na smrti. Iz Zeneve dolazi vijest, da je čuveni bakterijolog profesor Mečnikov na smrti.

Srpski prijestolonasljednik kod kralja Petra. „Echo de Paris“ javlja: Na svom putu u Solun povratit će se srpski prijestolonasljednik Aleksandar i na otok Eubea, gdje se nalazi kralj Petar na liječenju u Epidauru.

Times“ i Grey. Izvodima državnog tajnika Greya pripisuje se vanredno važan napredak do mira. „Times“ se ne slaže sa pohvalnim izjavama drugih engleskih listova o Greyu, već mu na pro-

zlu spočitava, da je zatajio svoje stare uvjete za takvičak mira i zamijenio ih novima, mnogo blažima i poniznijima za četverosvetu.

Fantazija prijestolonasljednika Aleksandra. Prigodom svog odlaska iz Krla, izjavio je srpski prijestolonasljednik u svojoj dnevnjoj zapovijedi između moga i sljedeće: „Srpski vojnici sastat će se na bugarskom tlu sa 300.000 Francuza i Engleza, a kod Varne sa 300.000 Rusaa“. Držimo, da bi upitnici iz ova brjeha bili svršeni.

Engleski ministar unutarnjih posla i miru. O konačnom svršetku rata izjavio je engleski ministar predsjednik sljedeće: „Sa svija strana dozabe upiti, kad će se rat svršiti. Držim, da je to zaoblavno, jer bi se moralo pitati, kad će Njemačka biti poražena. Dok se naime do toga ne dođe, ne može biti o miru ni govora. Nas je cilj, da se rat konačno izvostji. Nužno je, da izvoštimo bilo na kopnu, na moru ili priliskom naših premoćnih gospodarskih sila potpuno i odlučnu pobjedu.“

Književnost i umjetnost.

Novi prilizi za povijest Trenkovih pandura. Čitamo u hrv. novinama: Zagrebački profesor dr.

Rudolf Horvat piše povijest e. i. kr. 53. zagrebačke pjes. pukovnije, koje se toliko proslavila u predjašnjim ratovima, napose pak u današnjem svjetskom ratu. Ova pukovnija imade, kako je poznato, svoj zamatet u nekadašnjem hatajlanju Frana baruna Trenka: zato profesor dr. Horvat proučava također povijest glasovitih Trenkovih pandura. Jedan dio Trenkovih pandura rekrutirao se iz Valpovštine. Da upozna njihove prilike i njihovu sudbinu, zaputio se je prof. dr. Horvat u Valpovo, gdje se nalazi bogati arhiv Rudolfa grofa Normana. U tom je arhivu našao dr. Horvat nekoliko zanimljivih i do sad nepoznatih priloga za povijest Trenkovih pandura, što će moći da upotrijebi kod pisanja povijesti e. i. kr. 53. pukovnije.

„HRVATSKI LIST“ može se kupiti u Vodnjanu kod prodaja duhana Debetto već rano ujutro.

Kupujte samo kod onih tvrtka koje oglašuju i preporučuju se u „HRVATSKOM LISTU“

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI.

Tko želi uložiti sigurno svoj novac na štednju, tko ima platiti „POSUJILNICI“ interes ili stogod na račun svog duga, tko bi htio u potrebi da digne koliko iz svog uloška kod „POSUJILNICE“.

taj neka se obrati

u „Narodni Dom“ (palaca „ISTARSKE POSUJILNICE“) u II. kat na pie sarnu Dra. L. SCALIER, odvjetnika i vojničkog branitelja, i to u svaki delavnji dan od 9—12 prije te od 3—7 sati poslije podne.

Posujilnica plaća na uloške 4 1/2% kamata.

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi pod najvišim pokroviteljstvom Njegovog ces. i kralj. APOSTOLSKOG VELIČANSTVA.

RATNO OSIGURANJE!

Oglas i razjašnjenje!

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi čitave obuzarene sile otič uvoje potrbu, da upozori sve krugove i siojeve pučanstva na izvarednu šhodnost i na gospodarskvene značenje ratnog osiguranja, žurno preporučuje, da se takovo osiguranje sklopi.

Ratnim osiguranjem osigurava se život vojnika skupa s ratnom pogibelju za jednu godinu. Ovo osiguranje života vrijedi dakle u potpunom opsegu i lada ako osiguratelj umre u ratu ili ako umre uslijed rana, zadojivljenja u ratu, ili uslijed bolesti, koje su za opće zdravlje rane. Pošto se treba liječničke pregledbe, mogu svoja ili prijatelji kod ratnog osiguranja nalazacek se u ratu.

Godinu dana poslije ratnog osiguranja može se — po želji — ratno osiguranje promijeniti u redovito osiguranje na život; kod toga uručena se isplaćena premija ratnog osiguranja s polovicom u redovite osiguravajuće premije, razdijeljene na cijelu dobu osiguranja života.

Izvanredna šhodnost i veliki gospodarskveni značaj lakvog ratnog osiguranja jesu očit. Bit će malo njih ostalo kod kuće, koji osobine i gospodarskvene prilike ne će se biti zarediti promijenile ili ne će biti uzgorene, ako vojnika zateče smrt na časnom bojnom polju ili ako umre na posljednjama rana ili bolesti.

Niti država niti djela dobrovoljnost ne mogu u tom slučaju pružiti dostatne pomoći, ako obitelji izgubi iznenada hranitelja, roditelji svoj oslon.

Ovaj teški čas promjene u obiteljskom životu, nove uređbe za opskrbu žene, djece i roditelja mogu se ipak lakše podnijeti, ako je život pokojnika bio osiguran usporedno sa njegovim stališem i gospodarskvenim prilikama. Vrijednost osiguranja života pojačava se pak oslobit kod ratnog osiguranja, koje se može još u znanjij čas sklopiti. Svojom od više tisuća ili takođerj samo sto kruna, može se lako kojekakvu gospodarskvenu ranu zacijeliti, uzdržati sarme sposobnosti zarade ili poravnati dugove, koji dođolaze nebi teretili muža u potpunju životnu snagu, ali koji bi možda teško zadesevi zaostale. Poznato je pak, kakvo značenje imade osiguravajuća policia za kredit.

Prinjemnim ratnim osiguranjem moći će se dakle, u koliko je moguće, osigurati budućnost zaostali. Srce ratnika na bojistu olakšati će se, a njegovim dragima kod kuće, koji željno čekaju njegov povratak, odzueti će se teška skrb.

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi otič dakle potrebne, pospešivajai sklaapanje takvni ratnih osiguranja te izjavlje, da je — u sporazumu sa C. kr. priv. društvom za osiguranje života Austrijski Phönix u Beču, koje je jedino medju osiguravajućima i u Austriji poslijeratno vrstovano sklaapanje i ratna osiguranja za časnike i vojnike, nalazacek se već u ratu — sprovajati primati predloge za sklaapanje takvni ratnih osiguranja. Za osiguranje stranke postiglje su se osobite pogodnosti, posebice anizene premije.

Osiguranje vrijedi za slučaj smrti u roku od jedne godine, izuzev samoubojstva.

Osiguranja svola isplatić će se potpuno, ako je osigurani poginuo, ako podlegne posljednjama bolestii ili ozleda u ratu, ako za nestajaj ili ako umre naravno smrcu u zarobljeništvu ili poslije svog povratka u liječničkoj jednogodnje osiguravane dobe. Ovo razširenje osiguranja obuhvaća dakle takođerj sigurnost protiv kakve pogibelji unesevnih kužnih bolesti i u prvim mjesecima iz svrsenog rata.

Jednokratna premija za vojnike po zvanju i za one, koji su po zakonu obuzvani na otmicu dužnost u tijeku dvanaestgodinje vojničke dužnosti u pričuvu, iznosi 7% osigurane svote, za pučke u-taste svake dobe i svake kategorije, dakle takođerj i za sve one, koji su tijekom rata na podliči pregledbe otišli u vojničku službu, samo 4 1/2% osigurane svote.

Suprotno pučkom ustaju, koji se nalazi u vojeji, platit će ako n. pr. sklopi osiguranje za K 2000 jednokratnu premiju K 90—, a pomoćna zaklada za udove i siroča priznaje svrhu pogodnost onim rodbinama, koji uživaju državnu pripomoć za prehranu, da mogu platiti premije u obrocima: kao polog ove isplate u obrocima predati će se državna pripomoć za prehranu.

Konačno, ako se osiguranje promjeni u obično osiguranje života, može se lako polovicu premije za ratno osiguranje uručunati u redovite premije za osiguranje života i lada, ako osiguranja života ne sklopi osigurani vojniki, već kakva njegova svojla. Sirenjem ratnog osiguranja i desetostručnu pogodnostima želimo, koliko je moguće, podpirati samopomoć u ratnoj opskrbi, koja se mora na svaki način pospešivati, istodobno pak želimo, da bi se upotrijeblila ova prilika za kasniju promjenu običnih osiguranja u redovita osiguranja života, e da se time uzgorno upliva na žiteljstvo i da se pospiješi gospodarskveno tako potrebiti sirenje osiguranja života.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročadi pozivlje dakle žurno sve, koji su zvanj u ratu u službu, i svojite omini vojnika, koji su već u ratu, da se posluže pruženom mogućnošću ovog šhodnog osiguranja.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročadi molje dalje sve poslodavce, da se kod ove toli korisne uređbe sjetie i skrbri za obitelj svojih namještenika ili radnika, koji su u ratu.

Svako razjašnjenje daje se rado besplatno. Priloženi su opci uvjeti, po kojima se sklaapanje osiguranja.

Neka nikad ne kasni podložiti osiguranje što prije moguće. Obrazac zato šalje se zajedno s uvjetima za osiguranje kretnom poštom na točan naizlov, ako ga se ne dođibe kod tpećinskog ureda dotičnoga mjesta.

Sklopljeno osiguranje vrijedi, kad je premija plaćena, od dana kad je bilo predloženo. Ako bi slučaj bio, da se vojniki medjuo razloži ili da bude ranjen, ipak je osiguran.

Do sada 165.000 osiguranih; 165.000.000 osigurane svote; eck 3 i pol milijuna isplaćenih udovicama i siročadi.

Prijave primaju svi c. kr. porozni i c. kr. poštanski uredi.

MAKSO GROF WICKENBURG
ministar iz. si.